

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 409. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659560493136/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

- 158 *Indolence*: ufølsomhed overfor smerte, lidelser. – *Cicero*: *Pro Marcello* 3, 8. – *supprimeres*: holdes tilbage; skjules. – *Liggendefør*: skat. – *Virgilius* (...): fortælles af Servius (4. årh.) i indledningen til hans kommentarer til *Aeneiden* (G. Thilos udgave af Servius (1881), I, s. 2).
- 159 *med Alexandro*: Plutark: Alexanders liv. – *Cleanthes*, Kleanthes (ca. 330-233 f.Kr.): gr. filosof (Fra Diogenes Laertios 7, 5, 171). – *Calumnier*: chikane; bagtalelse. – *give de ingen efter*: bøjer de sig for ingen. – *Poeten*: Juvenal 7, 39. – *propter* (...): lat. pga. tusind år. – *Possession*: besiddelse. – *den syge Mand*; *den Atheniensiske Giek*: fra Montaigne 2. bog 12. kap.
- 160 *Republiken*: staten. – *Præcepta*: forskrifter. – *Possidonius* (ca. 135-51 f.Kr.): gr. filosof. Hos Cicero: *Tusc.* 2, 25; genfortalt af Montaigne 1. bog 14. kap. – *Arria* (...): da hendes mand Caecina Poetus af kejser Claudius blev dømt til at begå selvmord. Fra Plinius, *Epist.* 3, 16. – *Spidsrod*: tynd kær, brugt til at prygle med. – *Canarie-Sekt*: sød vin fra de kanariske øer.
- 161 *Remotion*: afskedigelse fra embede. – *Vansittighed*: tåbelighed. – *Historier*: historien. – *Philosophus*: Simonides, se n.t.s. 80. Anekdoten hentet hos Bayle: *Dictionnaire*, art. Simonide, note K, hvoraf H. har formet *Epigr.* III, 55, hvis sidste halvdel citeres her. – *Anstød*: uheld.
- 162 *Imperial*: navn på kortspil, hvor det gjaldt om først at få et vist antal »Imperialer« (f.eks. 4 esser); den enkelte spillers points blev angivet med streger (6 streger = 1 »Imperial«). – *Chryssippos*: se n.t.s. 21. – *Sixtus* 5.: se n.t.s. 129. – *Keiser Claudius* (10 f.Kr.-54 e.Kr.): efterfulgte Caligula, der regerede 37-41. – *Daarlighed*: dårskab. – *sensus communis*: lat. almindelig menneskeforstand. – *Stivmoder*: Eksemplet hentet hos Samuel Pufendorf: *De Jure Naturæ et Gentium* (udg. fra 1694) 1, 3, 10, hvor også det gr. citat findes. Det tilfældige i os råder til det som er smukkeste (råder os bedst).
- 163 *Naturens Lys*: dvs. den menneskelige fornuft. – *haanligt*: vanærende. – *Huic* (...): lat. let ændret citat af Persius 2, 37-38. Meningen er sikkert denne: Kongen og dronningen ønsker sig ham som svigersøn; pigerne rives om ham. Hvorhen han end træder, skyder en rose op. – *in rerum natura*: lat. i virkeligheden.
- 164 *beegnet*: mødt; imødegået. – *Contrarium*: lat. det modsatte. – *Thesis*: lat. gr. thesis: synspunkt. – *Horatius*: *Epist.* 2, 2, 126-128. – *gaæ videre fort*: har større fremgang. – *Don Quixot*: se n.t.s. 13.
- 165 *inverteres*: vendes om.
- 166 *Quæris* (...): Du spørger, hvorfor Afer har lede ved folkelig elskov. Den kan købes for en daler, derfor mishager den (ham) overmåde. – *Angenemhed*: (god, tiltalende) smag. – *Rarhed*: sjældenhed. – *det sidste* (...): *det første*: se tekstrettelse s. 383. – *Quærit* (...): lat. Naturen søger sig selv, men kan ikke genfinde sig selv. Altså finder alverden behag i disse skøger, i deres gang der er slap på grund af legemets afkræftelse, i de løsthængende lokker, i de så talrige nye navne på klædninger, og alt det som skal hidlokke mændene; se: bordet af citrontræ, der er revet op af Afrikas jord, og hvori slavernes flok og purpuren spejler sig. Petronius, kap. 119.